

К.Ю. Мазур, Ю.С. Шелюк РІЗНОМАНІТТЯ ФІТОПЛАНКТОНУ Р. КОРЧИК (РІВНЕНСЬКА ОБЛАСТЬ) // Біологічні дослідження – 2013: Матеріали IV науково-практичної Всеукраїнської конференції молодих учених та студентів. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2013. – С.47–49

У зв'язку з глобальним антропогенним впливом на водні екосистеми, зумовленим урбанізацією, впливом поллютантів різної природи, актуальною проблемою являється оцінка екологічного стану водойм міст, особливо західного регіону. В Україні нараховується значна кількість малих рівнинних річок, для яких практично відсутні фундаментальні узагальнення щодо сучасного стану структурно-функціональних характеристик фітопланктону.

Метою роботи було дослідження структури і функціонування фітопланктону річки Корчик (м. Корець, Рівненська область).

Дослідження проводилися впродовж вегетаційних сезонів 2011–2012 рр. на стаціонарних станціях. За період дослідження було відібрано і оброблено 32 альгологічні проби, які фіксували, згущували і камерально опрацьовували загальновідомими методами з урахуванням останніх флористичних зведень.

За час досліджень у планктоні р. Корчик виявлено 101 вид водоростей, представлений 108 внутрішньовидовими таксонами, враховуючи ті, що містять номенклатурний тип виду з 6 відділів: *Chlorophyta* – 37 видів, представлених 39 внутрішньовидовими таксонами, що становить 36% від їх загального числа, *Bacillariophyta* – 31 (33) – 31%, *Euglenophyta* – 20 (23) – 21%, *Суанопсариота* – 8 (8) – 7%, *Chrysophyta* – 3 (3) – 3%, *Dinophyta* – 2 (2) – 2% відповідно (табл.1).

На рівні класів домінували *Euglenophyceae*, *Chlorophyceae*, *Bacillariophyceae*. Найбільша насиченість таксонами видового та внутрішньовидового рангу була властива порядкам: *Euglenales* – 20 видів (23 внутрішньовидових таксонів), що становить 100% їх кількості, *Chlamydomonadales* – 6 (6) – 15%, *Fragilariales* – 5 (6) – 18%, *Sphaeropleales* – 10 (12) – 31%. Основу видового багатства рослинного планктону р. Корчик склала така група основних родів: *Euglena Ehrenb* – 35%, *Trachelomonas Ehrenb* – 43%, *Cyclotella Kütz* – 12%, *Ankistrodesmus Korda* – 15%, *Crucigenia Lemmerm* – 13%.

Таблиця 1

Різноманіття водоростей планктону р. Корчик (Рівненська область) за результатами досліджень 2011–2012 рр.

Відділи	Число таксонів, одиниць				
	Клас	Порядок	Родина	Рід	Вид (в.в.т)
<i>Суанопсариота</i>	2	3	5	6	8 (8)
<i>Euglenophyta</i>	1	1	1	4	20 (23)
<i>Bacillariophyta</i>	2	10	12	18	31 (33)

<i>Chlorophyta</i>	4	7	9	17	37 (39)
<i>Chrysophyta</i>	1	1	2	2	3 (3)
<i>Dinophyta</i>	1	1	1	1	2 (2)
Усього	11	33	30	48	101 (108)

Примітка: в.в.т. – внутрішньовидові таксони включно з номенклатурним типом виду

Пропорція флори складала: 1 : 1,60 : 3,36 : 3,60.

У сезонному розподілі водоростей планктону річки спостерігали зростання числа видів від весни до літа та його зменшення від літа до осені і від осені до зими. В усі сезони провідна роль у формуванні видового та внутрішньовидового різноманіття належала відділам *Chlorophyta*, *Bacillariophyta*, *Euglenophyta*. За частотою трапляння у фітопланктоні р. Корчик переважали зелені, діатомові та евгленові водорості. Найбільшу частоту трапляння мали: *Chlamydomonas globosa* Snow, *Phacotus coccifer* Korsch, *Trachelomonas volvocina* var. *volvocina* Ehrenb, *Carteria radiosa* Korsch, *Cyclotella meneghiniana* Kütz.

Кількісні показники розвитку фітопланктону р. Корчик у продовж 2011-2012 рр. коливалися у широких межах (біомаса змінювалася від 0,02 до 1,4 г/м³, чисельність – від 0,01 до 2,07 млн кл./дм³). Оцінка інформаційного різноманіття зроблена за індексом Шеннона, розрахованим за біомасою та чисельністю фітопланктону. Середні його значення в р. Корчик сягали для чисельності – 2,4 біт/екз. біомаси – 3,1 біт/екз., що вказує на переважання полі домінантної структури фітопланктону.

Отже, фітопланктон р. Корчик за числом видових та внутрішньовидових таксонів, їх частотою трапляння, складом провідних родів характеризувався як зелено-діатомово-евгленовий. Досить значна частка евгленових водоростей у структурі планктонного комплексу, ймовірно, обумовлено досить високим вмістом органічних речовин. Його формував 101 види планктонних водоростей, представлених 108 внутрішньовидовими таксонами, враховуючі ті, що містять номенклатурний тип виду.